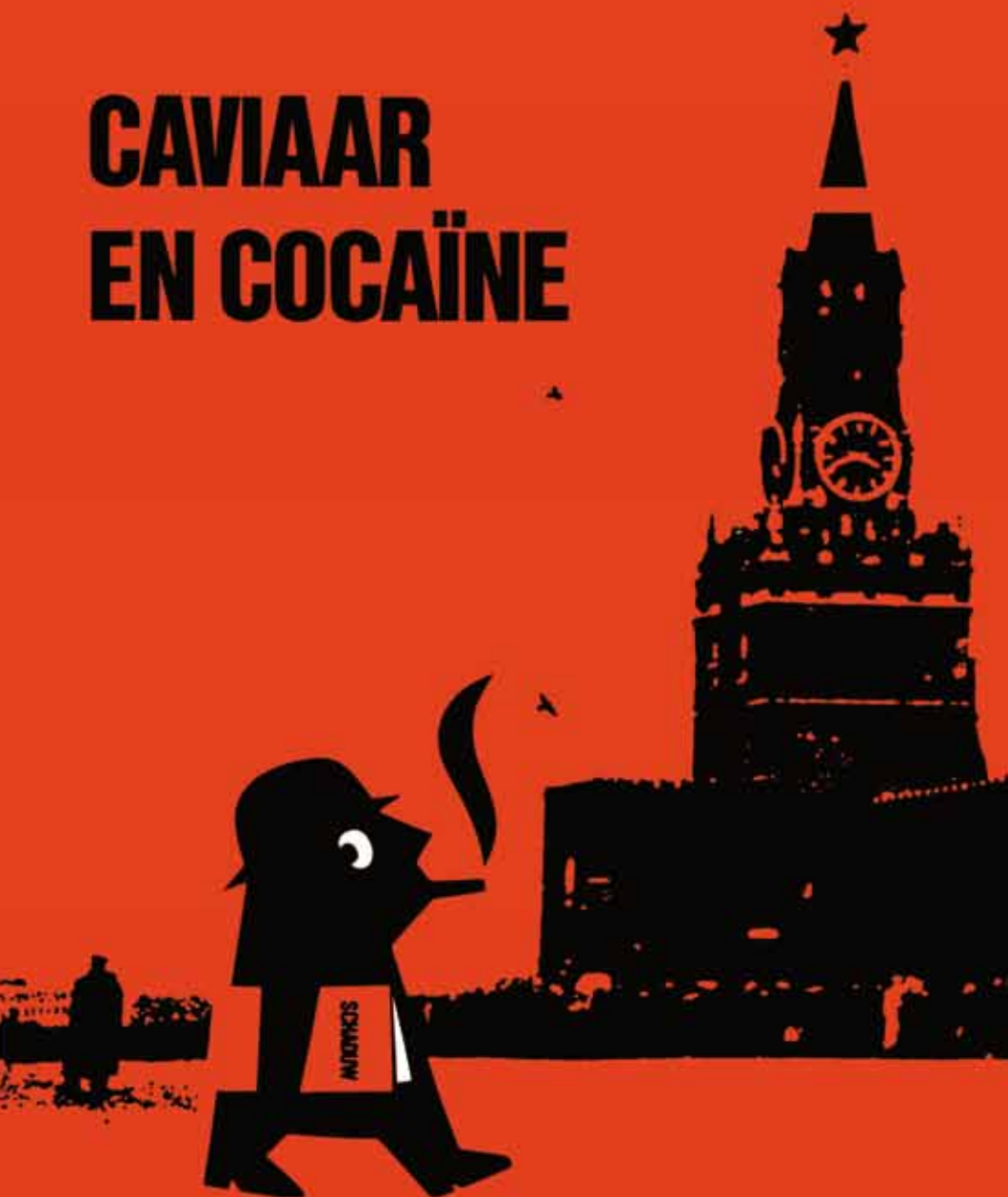

HAVANK

CAVIAAR
EN COCAÏNE

Over het boek

Later – toen hij de Cocaine zowel als de Caviaar had overleefd – beweerde de Schaduw dat de Russische machine waarmee hij van Moskou-Vnukovo naar Parijs-Le Bourget terug was gevlogen, hem niet slechts had doen landen in laatstgenoemde luchthaven, maar tevens in Het Avontuur! Aan boord van het vliegtuig waren immers drie meisjes geweest: een donkere Russin, een blonde Française en een Schotse ballerina met Titiaan-rood haar

Het werk van wijlen Havank wordt met de regelmaat van een klok herdrukt en geen lezer zal dan ook hieten in zijn Schaduw-verzameling hoeven aan te wijzen. In zijn eerste boeken sloot Havank zich nog angstvallig aan bij de toen heersende ‘orthodoxe’ traditie – gevestigd door Edgar Wallace en door een pionier als Ivans – maar in zijn latere romans kreeg de humor van zijn persoonlijke taalgebruik hoe langer hoe meer de overhand. Na Havanks dood wordt de serie voortgezet door de journalist-schrijver Pieter Terpstra, die door pers en publiek vrijwel onverdeeld is geprezen om zijn inlevingsvermogen in het hoogst merkwaardige zieleleven van de Schaduw.

Over de auteur

Henricus Fredericus (Hans) van der Kallen had al vroeg de ambitie schrijver te worden. In 1935 werd zijn droom bewaarheid toen hij bij uitgeverij AW Bruna & Zn. de succesauteur Ivans opvolgde. Van der Kallen nam hierbij het pseudoniem Havank (H van K) aan. Hij zou voor Bruna dertig zeer populaire misdaadromans schrijven, meestal met als hoofdpersoon Charles C.M. Carlier, alias de Schaduw. De detectives van Havank zijn verschenen in de bekende Zwarte Beertjes-reeks en uitgegeven met boekomslagen getekend door Dick Bruna. In totaal zijn er meer dan tien miljoen exemplaren van zijn boeken verkocht, van zes boeken werd een hoorspelbewerking gemaakt. Op 22 juni 1964 overleed Havank.

Van dezelfde auteur

Het mysterie van St. Eustache
Het raadsel van de drie gestalten
Het spookslot aan de Loire
Het probleem van de twee hulzen
Er klopt iets niet
Hoofden op hol
Polka mazurka
Vier vreemde vrienden
De Schaduw grijpt in
De Cycloop
De Schaduw contra de drie dartele doodgravers
De Schaduw is terug
Lijk halfstok
In memoriam de Schaduw
De versierde bedstee
"Schaduw ... waarom?"
De man uit de verte
De N.V. Meteor
De weduwe in de wilgen
Deurwaardersdelirium
Het geheim van de zevende sleutel
De verkavelde bruidegom
De zwarte Pontifex
Havank-omnibus
Circus Mikkenie
Spaanse pepers
Dodemans dollars
De Schaduw & Co
Vier Schaduwen en één Spook

Colofon

Omslag: Dick Bruna

Druk: Van Boekhoven-Bosch N.V. – Utrecht
1973 A.W. Bruna & Zoon Utrecht/Antwerpen

ISBN 90 229 0732 5

ISBN e-book 978 90 449 6451 6

De spanningsnieuwsbrief

Wilt u op de hoogte blijven van alle nieuwe spannende boeken van A.W. Bruna Uitgevers, dé thrilleruitgever van Nederland? Geeft u zich dan op voor onze spanningsnieuwsbrief via onze website www.awbruna.nl

Havank

Caciaar en cocaïne

A.W. Bruna Uitgevers B.V., Utrecht

Hoofdstuk 1

In het schelle licht van een heldere Russische winterdag stond op de luchthaven Moskwa-Vnukovo een TU-114, een Rossiya van Aeroflot, gereed voor de middagvlucht naar Le Bourget, Parijs.

Een stewardess, een knappe blonde Russin van even twintig, was bezig haar horloge op te winden en verzette het meteen van Russische op Franse tijd. De wijzers stonden daarmee op 15.35. Het was precies vijf minuten voor het uur van vertrek. Het jonge meisje fronste, want er ontbraken nog twee van de voor deze vlucht geboekte passagiers: – een Fransman en een Nederlander. De Fransman was van ‘hogerhand’ bijzonder in haar goede zorgen aanbevolen en moest dus wel een bijzonder gewichtig soort van heerschap zijn. Wat hij dan ook was! Maar, gewichtig of niet, hij verdiende in elk geval, vond zij, een ‘*strogi prigavor*’, een ernstige berisping, omdat hij zo laat was.

Hij bleek echter, zoals hem wel vaker overkomt, niet te laat en nog net op tijd, want, juist op dat moment, kwam een zwart-en-nikkel glanzende Tohaika in ziedende vaart en met loeiende sirene het vliegveld oprijden om dan vlak bij de trap van de Rossiya te stoppen. Het was een wagen met een MO-nummer van een serie die de stewardess niet onbekend was en bovendien voorzien van een C.D.-plaat. En dus wist zij dat zij inderdaad te maken had met een belangrijk en misschien zelfs luisterrijk persoon.

Belangrijk Persoon zou natuurlijk, gezien zijn romantische aard en aanleg, veel liever in een met drie vurige Kaukasische rossen bespannen trojka zijn komen aanstuiven; als een soort van Sibेरische Buffalo Bill, in het wilde om zich heen schietend op hongerig huilende wolven... Hongerig huilende wolven waren dit seizoen echter blijkbaar schaars.

Niettemin was de Gewichtige Passagier toch min of meer in die arresleestijl gekleed. Het enige wat er feitelijk aan ontbrak waren pluimen en rinkelbellen. Hij droeg een onmenselijk lange en dikke ouderwetse koetsiersjas met drie lagen pelerines die, al met al en zo te zien, zelfs wel bestand leek tegen een op niet al te

korte afstand afgevuurde 7.65. Niemand scheen momenteel echter grieven van dat kaliber tegen hem te koesteren. Tenminste, niemand kwam er momenteel mee voor den dag; maar wat niet is, kan komen. En tenslotte zijn er velen in vele landen die een onherstelbare beschadiging van deze passagier luid en geestdriftig zouden hebben begroet.

De buitensporige passagier had verder een paar handschoenen aan alsof hij vreesde dat een haag vastberaden zwaargewicht kampioen bokkers hem de weg naar het vliegveld wenste te versperren. Bovendien droeg hij een bijzonder donkere zonnebril van een maat waar een volwassen octopus tevreden mee had kunnen zijn. Verder ging een groot deel van zijn hoofd schuil onder een enkele maten te wijde bivakmuts van edel pels. Hij was echter op die muts bijzonder trots, hebbende deze met een hooggeplaatste Russische vriend op een vrolijke avond geruild voor een met een grote 'S' versierde en met kurk en staal gepantserde alpinopet.

Met andere woorden, de Belangrijke Passagier was dus niemand anders dan, niemand minder of meer dan... Monsieur Charles C. M. Carlier, van Interpol en Sûreté Nationale...

Men noemt hem ook wel 'De Schaduw'.

De geüniformeerde chauffeur-palfrenier van de zwarte Tohaika stond inmiddels al saluerend het portier open te houden, en Monsieur Charles C. M. Carlier stond inmiddels met veel '*Do Swidania*' en '*Au Revoir*' afscheid te nemen van de bejaarde en gedistingeerde Franse diplomaat die zijn gastheer was geweest tijdens zijn vrij langdurig verblijf in de Russische metropolis. Over dat verblijf in Moskou, het zij terloops opgemerkt, en over het doel er van, is Monsieur tot dusver bijster karig met mededelingen. En van vragen in die richting maakt hij zich tot nu toe af met een vaag gemompel over 'het stoppen van een lek en zo...' En verder bleef het ook nog geruime tijd een vraag of dat verblijf al dan niet iets uitstaande had met het Avontuur dat volgde zo kort na zijn terugkeer in Parijs.

En dan, na een laatst '*Au Revoir*' stapte de diplomaat weer in zijn Tohaika en reed meteen terug naar de Franse Ambassade, en

klom Monsieur Charles C. M. Carlier eindelijk aan boord van de Rossiya, gevolgd door zijn onlangs tot lijfwacht gebombardeerde gezel, een zekere Harro Vance, die niet zonder moeite een glimlach onderdrukte toen hij de verbaasde, om niet te zeggen ontstelde, ogen zag waarmee de knappe jonge stewardess die zo buitensporig uitgedoste passagier aan boord zag komen.

Vance knipoogde tegen haar.

‘Tartarin de Tarascon,’ fluisterde hij grinnikend.

Het meisje glimlachte, en Vance voelde zich geveild.

‘Tartarin sur les Alpes,’ fluisterde zij terug.

Monsieur draaide zich om.

‘Pardon?’ vroeg hij achterdochtig.

‘Niks,’ zei Harro Vance haastig. ‘Wat ik zeggen wou, Schaduw... ben je van plan straks in Parijs je intrede te doen in deze... eh... Siberische pontificalia?’ Hij schudde even het hoofd. ‘Ik moet ’t je overigens beslist afraden. Met het oog op Aranea, en op Manon. Allebei nogal ironisch, sarcastisch zelfs, waar ’t jouw merkwaardige vestimentaire stuipen betreft, wat?’

‘Mag ik je opmerken,’ zei de Schaduw, nogal uit de hoogte, ‘dat ’t, in de eerste plaats, mijn eigen stuipen zijn? En, in de tweede plaats, dat ’t jouw Aranea niet is, en evenmin jouw Manon.’

‘Bekend,’ zei Vance. ‘Ik ben geen veelwijver en gun een ander ook wat, weet je.’

‘Ik heb er nooit veel van gemerkt,’ zei de Schaduw.

En dan, terwijl hij de knappe stewardess zijn Siberische pontificalia overhandigde, kwam de machine los, lag Moskou weldra ver achter hen, Rusland diep beneden hen, zat Monsieur bereids in een deftig donkerblauw pak van onmiskenbaar Londense Savile Row snit in een comfortabele fauteuil naar buiten te kijken, naar het reeds verkleurende zwerk, naar de eindeloze en verblindend witte sneeuwvlakte in de verre diepte, aan de horizon reeds purper-gloeïend in het licht van de tanende zon... en besloot Harro Vance dat men in het leven iets moest durven riskeren om iets te winnen, een reeds vaker gestoten neus nog eens te stoten, desnoods, en waagde het er op het knappe stewardessje te vragen of

zij er iets voor voelde die avond samen in Parijs uit te gaan...

‘Ergens gezellig dineren of zo, en dan een show?...’

Zij keek hem aan, met een glimlach, en met de wijsheid stewardessen eigen, en schudde het hoofd. Nee, zij kon de uitnodiging helaas niet aanvaarden want de machine ging nog diezelfde avond naar Moskou terug, en zij dus ook.

‘Jammer,’ zei Vance.

‘Ja,’ zei het meisje.

Het uitstapje zou die avond overigens toch niet zijn doorgegaan, want, in verband met de aanwezigheid van één bepaalde passagier aan boord, had Monsieur bereids gewikt en gewogen en beschikt, en alvast bij voorbaat beslaggelegd op de vrije avond van zijn adjudant. De Schaduw, die schijnbaar zo rustig zat te dommelen, had die bepaalde passagier herkend als iemand die hij ook in Moskou herhaaldelijk had gezien en die, om deze of gene reden, zijn achterdocht gaande had gemaakt. Bovendien kwam ’s mans gezicht hem ook anderszins bekend voor, alsof hij hem al eens eerder elders, lang voor dat bezoek aan Moskou, had ontmoet. Hij kon dat gezicht echter niet zo meteen plaatsen, niet direct thuis brengen, alsof het prentenboek van zijn geheugen hem vanmiddag in de steek liet. Des te meer reden dus om die onbekende straks, onmiddellijk na aankomst in Parijs, te laten schaduwen.

‘Baantje voor Harro,’ mompelde de Schaduw.

Harro Vance was op dat moment echter nog niet ingewijd in het pas genomen besluit. Misschien stond hij daarom het knappe Russische meisje zo besluiteloos aan te kijken.

‘Jammer,’ herhaalde hij.

‘Ja,’ herhaalde het meisje.

Er volgde even een korte stilte. Het meisje keek op haar horloge. Over enkele minuten was het tijd alcoholische en andere versnaperingen te gaan uitdelen. Zij keek rond in de enorme cabine, keek vervolgens de sollicitant tegenover haar weer aan. Nogmaals, zij kon die avond niet, helaas, maar...

‘Vraag Tia,’ zei ze.

Harro Vance fronste, knipperde.

‘Tia?’

‘Tia,’ herhaalde zij. ‘Titiana Fedorovna, mijn zuster. Ik heet Helena Fedorovna.’ Zij ontweek zijn blik. ‘Lina Fedorovna...’

‘Lina Fedorovna,’ zei Harro Vance, nadat hij zich haastig had voorgesteld, ‘de Schaduw zou mij vermoedelijk met het hem eigen sarcasme gevraagd hebben wat ik met mijn door hem zo zorgvuldig getrainde observatievermogen gedaan heb. En niet helemaal ten onrechte, want... ik had het onmiddellijk moeten zien! Die gelijkenis, bedoel ik. Zie je, Lina Fedorovna, ik heb onlangs op een receptie op de Franse Ambassade kennis gemaakt met Titiana Fedorovna, en de gelijkenis is inderdaad frappant. Kortom,’ besloot hij, ‘sprekend!’ Lina Fedorovna glimlachte.

‘Frappant? Ja, al is zij donker inplaats van blond. Maar sprekend? Nee, want zij heeft een veel mooiere stem dan ik.’

Met een onverwachte wending voegde zij er aan toe: ‘Hoe noemde je die vriend van je, Harro Vance? De Schaduw? Wat een merkwaardige naam.’

‘Ja,’ zei Vance, ‘maar het is dan ook een merkwaardige Monsieur.’ Zijn blik gleed onwillekeurig even naar de blijkbaar sluimerende merkwaardigheid, om dan plotseling uit te schieten, heen en weer te schichten, van Lina Fedorovna naar een drietal lachende en druk pratende meisjes even voorbij de sluimerende Schaduw, en dan weer terug naar Lina Fedorovna.

‘Wel allemachtig!’ zei hij verbaasd. ‘Maar dat trio ken ik! Alle drie! De drie Gratiën... die Schotse met dat prachtige rode haar, Joan Agincourt, als ik me goed herinner. En die blonde Française, Anne-Marie de Passy.’ Hij keek Lina Fedorovna met hoog opgetrokken wenkbrouwen aan. ‘Ik wist niet dat Titiana Fedorovna aan boord was, Lina Fedorovna.’

‘Dat, Harro Vance,’ antwoordde zij, ‘heb ik je al ettelijke minuten lang aan ’t verstand willen brengen, maar je liet me niet aan ’t woord komen.’

‘Sorry, Lina Fedorovna,’ zei Vance. ‘Izwinite mene...’

Zij keek opnieuw op haar horloge.

‘Ik heb dienst,’ zei zij.

Zij maakte een slank gebaar met de rechterhand. Vance knikte, volgde haar, verder de cabine in, naar het trio lachende en prattende meisjes.

‘Hullo!...’ zei Vance, nogal stoer.

De drie meisjes keken op uit hun gesprek.

De Schaduw lichtte één ooglid één seconde lang één millimeter hoog op en sloot het weer.

‘Natuurlijk...’ zei hij, in gedachten.

Lina Fedorovna wisselde enkele woorden met Titiana Fedorovna, in een rad Russisch dat Vance onmogelijk kon volgen, en glimlachte. Zij keek Harro Vance aan en knikte. Wat die glimlach en die knik precies betekenden kon Harro Vance niet zo gauw uitmaken, maar hij hield het in elk geval voor een uitnodiging om zich bij het gezelschap te voegen.

Joan Agincourt zei: ‘Hullo, Vance!...’

Anne-Marie de Passy zei: ‘Quelle surprise, Harro!...’

‘Geen al te onaangename, hoop ik?’ antwoordde Vance lachend. Hij keek onwillekeurig even naar de Schaduw, schuins achter hem, aan de andere kant van de loopgang.

‘Als ’t op het produceren van onaangename verrassingen aankomt... daar zit een groot kunstenaar in die speciale branche van de politieke kleinkunst.’

De blik van Anne-Marie de Passy gleed van de Schaduw terug naar Vance. Zij keek hem vragend aan, haar sierlijke wenkbrauwen vragend opgetrokken.

‘Dat gezicht komt mij bekend voor, Harro,’ zei zij peinzend.

‘Merkwaardig bekend zelfs...’

‘Hoogst merkwaardig zelfs,’ zei Vance.

En, merkwaardigerwijze, had die luchtige opmerking een hoogst merkwaardig effect. Er kwam plotseling een geheel andere uitdrukking in de donkere ogen van Anne-Marie de Passy, in haar donkere ogen die zo vreemd contrasteerden met haar welhaast zilverwitte haar. Zij wendde eensklaps de blik af en staaarde naar buiten, in het reeds donker wordende heelal. Een pas aangesto-

ken sigaret smeulde vergeten tussen de slanke vingers van haar rechterhand, waaraan een antieke gouden ring met opvallend grote robijn flonkerde.

Haar even plotselinge als onmiskenbare verwarring was Vance echter ontgaan, want precies op het moment waarop hij dat, 'Hoogst merkwaardig zelfs,' lanceerde, stelde Titiana Fedorovna hem een vraag die meteen zijn aandacht afleidde, en kwam Lina Fedorovna te voorschijn met de belofde 'versnaperingen'.

Slechts enkele uren later echter, eer het middernacht had geslagen, zou hij zich afvragen of Anne-Marie, Comtesse de Passy, op dát moment vermoed had dat zij, zo kort na die aankomst in Parijs, de Schaduw stellen zou voor een probleem dat hij beschouwde als behorend tot de merkwaardigste uit heel zijn loopbaan.

Van de momentele emotie van Anne-Marie, wat er ook de oorzaak van geweest mocht zijn, viel inmiddels niets meer van te bespeuren. Misschien hielp de inmiddels geserveerde champagne. Zij vertelde, al dan niet met een bepaalde bedoeling, dat zij, straks op Le Bourget, zou worden afgehaald, met de auto, en dan meteen door zou rijden naar huis, naar een landhuis...

'In Rambouillet...' zei zij.

Vance keek op. Geen wonder, overwoog hij, dat het gezicht van de Schaduw haar dus bekend voorkwam, want in Rambouillet stond tevens het landhuis waar de Schaduw doorgaans verbleef als hij in Parijs moest zijn, en dat zo'n belangrijke rol had gespeeld in een Avontuur dat later 'De Schaduw Grijpt in' gedoopt werd. Dat dit Schaduwiaanse landhuis in Rambouillet, een eindweegs buiten Parijs, nog datzelfde etmaal opnieuw een belangrijke rol zou spelen in het leven van Monsieur Charles C. M. Carlier zowel als in dat van enkele andere passagiers aan boord van deze machine, was hem uiteraard onbekend. Bovendien scheen hij niet van plan, althans momenteel niet, Anne-Marie de Passy te vertellen dat zij en Monsieur dus in zekere zin burens waren.

Misschien had hij inmiddels meer belangstelling voor hetgeen Joan Agincourt hem vertelde. Zij had, vertelde zij hem, een con-

tract voor twee maanden, als Prima Ballerina in een ijsballet.

‘Welke tent?’ vroeg Vance, met nogal ongelukkige woordkeus.

‘Tent?’ vroeg Joan Agincourt, verbeterend en uit de hoogte. ‘Ik bedoel, Mr. Harro Vance... ’t Alcatraz!’

‘Ah...’ zei Vance, kleurloos en neutraal.

‘Ja,’ zei Joan Agincourt.

Er viel een hiaat in het gesprek.

Vance vond het nogal vreemd dat een ster zoals Joan Agincourt optrad in ‘die tent’ en vroeg zich meteen af in wèlk gezelschap? Wel, dat was tenslotte háár zaak. En dan dwaalden zijn gedachten van al dat koude ijs naar warmer idealen. Toch wel merkwaardig, zat hij te denken, die drie meisjes... de fragiele en schier zilverblonde Anne-Marie, met haar donkere en ietwat spottende ogen, ietwat ondeugend ook. Hij vond er een formule voor die naderhand door de Schaduw hooglijk werd geprezen: ‘Haughty and naughty.’

Juist op dat moment voegde Lina Fedorovna zich bij hen, leefde het gesprek weer op, maar begon meteen iemand anders in het vliegtuig zijn geduld te verliezen.

De Schaduw, uiteraard.

Monsieur had al herhaaldelijk gekucht, doch zonder er in te slaan de aandacht van zijn adjudant en lijfwacht te trekken. Nu waren er te allen tijde zeer probate middelen om dat doel verbijsterend snel te bereiken. Vooral één middel. Zeer probaat, maar ook wel oorververscheurend en zo, en opzienbarend en zo. Hij had die kunst eens één keer uitgehaald, in een heel chic restaurant in Parijs, in gezelschap van zijn zo heel Engelse Aranea; – toen hij, naar zijn gevoelens, niet snel genoeg bediend werd. Hij had precies vijf seconden lang op zijn horloge zitten kijken. Op de tik van de vijfde seconde had hij zijn politiefluit te voorschijn gehaald en vijf seconden lang moord en brand geblazen. Het hád geholpen. Daar niet van. Maar het had wel enige ‘moeite’ veroorzaakt, met zijn zo Engelse Aranea in dat zo deftige restaurant! Hij besloot het éénmans fanfare-orkest in zijn vestzak te houden.

Het kon geruislozer, en net zo doeltreffend. Hij stond op...

Hij verscheen ongemerkt achter de rug van Vance.

‘Vriend...’ zei de Schaduw, luid.

‘Ehh...’

Vance vloog half uit zijn zetel overeind.

‘t Is tijd om op te staan. De zon is ondergegaan,’ zei de Schaduw, nogal idioterig. ‘Met andere woorden, Vriend, wij zullen er een hoge eer in stellen als je ons voor zoudt willen stellen.’ Hij legde een zware hand op de schouder van Harro Vance, keek dan glimlachend naar de drie ietwat verbaasde meisjes. ‘Met uw aller instemming en goedkeuring natuurlijk...’

Harro Vance haastte zich de Schaduw voor te stellen, maar, en misschien zonder precies te weten waarom, onder diens schuilnaam:

‘Monsieur Pierre Tombale...’

De ontvangst, eerst nogal koel, mogelijk vanwege de zonderlinge introductie, werd weldra warmer. De Schaduw bleef een kwartier of zo zitten te praten, voornamelijk zelf aan het woord. Titiana en Lina Fedorovna vonden hem kennelijk nogal amusant. Joan Agincourt eveneens, maar Anne-Marie de Passy kwam niet uit de plooi. De Schaduw merkte onwillekeurig op dat zij nerveus was. Zijn merkwaardige geheugen registreerde het feit, louter automatisch overigens. Een ogenblik later nam hij afscheid en ging naar zijn eigen plaats terug, samen met Vance.

‘Wat broeit er?’ vroeg Vance.

Monsieur had echter geen haast. Hij nipte aan zijn wodka. Hij stak een Russische sigaret op, alvorens...

‘Luister,’ zei hij eindelijk, zijn stem gedempt. ‘Die knaap daar, drie stoelen vóór die meisjes...’

‘Wel?...’

De Schaduw gaf geen antwoord.

Vance keek scherper toe.

‘Heeh...’ zei hij eindelijk.

‘Ja?...’

‘t Is net of ik dat gezicht ken. Dat profiel...’

‘Kun je hem plaatsen?’

Vance aarzelde.

‘Eh... nee,’ zei hij eindelijk.

‘Ik ook niet,’ erkende de Schaduw, ‘maar mijn even levenslustige als befaamde Inwendige Stem staat te gillen dat we hem kennen en dat we hem eerder ergens... ergens... hebben meegemaakt.’

Vance knikte.

‘Ik ben ’t met je eens.’

‘Gelukkig,’ zei de Schaduw, ‘dat bespaart ons dan een hoop gezanik, alsmede weerspanning... van jouw kant. Want, zie je, jij neemt hem op sleeptouw zodra we in Le Bourget zijn. Ik wil weten waar hij naar toe gaat, en al hetgeen er verder aan het licht zal worden gebracht. En vererende opdracht, nietwaar... Harro Vance?’

‘Ja,’ zei Harro Vance, ‘een vererende rot-opdracht.’

‘Ja,’ zei de Schaduw, ‘t leven is vol verrassingen.’

Het had een profetie kunnen zijn.

De machine draaide voor de landing...

‘We zijn er,’ zei de Schaduw, nogal overbodig, toen de wielen vaste grond raakten. ‘Volgend hoofdstuk! Waarin Harro Vance...’